

ἐλοκλήρους ὥρας· ἡ νύξ ἐπλησίαζε καὶ ὁ κίνδυνος ἠϋξανε· τότε εἰς τῶν ἐπιζώντων ὁδηγῶν πλησιάσας τῷ δόκτορι·

— Λοιπὸν, κύριε, εἶπα, εἴμεθα δειλοί; πρέπει νὰ ἐξακολουθήσωμεν τὴν ἀνάβασιν;

Ὁ δόκτωρ διέταξε νὰ καταβῶσι.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΘΕΡΜΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΛΕΣΒΟΥ.

Οὐδαμία ἴσως τῶν κατὰ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος νήσων εὐμοιρεῖ τοσούτων θερμῶν καὶ μεταλλικῶν πηγῶν, ὅσων ἡ Λέσβος. Καὶ αὗται δὲ καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς αὐτῆς αἰθαλοειδῆ καὶ φαλακρὰ ὄρη μαρτυροῦσιν ἀρκούντως τὴν ἡφαιστογενῆ τῆς νήσου φύσιν.

Ὅτι τῶν πηγῶν τούτων τινὲς ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις γνωσταὶ δεικνύουσι τὰ παρ' αὐταῖς κείμενα καὶ ἀνορυπτόμενα ἐρείπια. Ἰδίως ὅμως τὰ παρὰ τὰ Λουτρά τῆς Θερμῆς, ὡς σήμερον καλοῦνται, ἀρχαῖα λείψανα, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιγραφῶν, καὶ ἡ ἀναφερομένη ἐν αὐταῖς Θερμία Ἀρτεμῖς, ὑπεμφαίνουσι τὴν ἐπιστημότητα τοῦ πάλαι τοῦ τόπου, μάλιστα ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐποχῆς, ὅτε καὶ πολλοὶ τῶν διατῆμνων Ῥωμαίων, ἤρχοντο χάριν τέρψεως εἰς τὴν Λέσβον.

Σήμερον ὅτε ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη πολλὴν ποιεῖται χρῆσιν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων κατὰ παντοίων νόσων, καὶ φιλανθρωπίας ἔργον καὶ τοῦ συμφέροντος τῆς ἐπιστήμης ἦτο νὰ ὑπῆρχε ἐπιστημονικὴ τις ἀνάλυσις τῶν ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ὁδηγία περὶ τὴν μεταχειρίσιν αὐτῶν. Τὸ τοιοῦτον ἔργον ὃν περρωτισμένης καὶ δημοκηδοῦς Κυβερνήσεως πολὺς θὰ παρέλθῃ καιρὸς μέχρις οὗ κατορθωθῇ παρ' ἡμῖν. Ἐν τούτοις τὸ ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον ἠδύνατο κατὰ μέγα μέρος νὰ ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν ταύτην, ἐὰν καὶ ὠρισμένους καιροὺς ἐξέπεμπεν εἰς διαφόρους τῆς δούλης Ἑλλάδος χώρας ἐπιστημονικὰς ἐκστρατείας. Ἰσως μέχρι σήμερον θὰ εἶχομεν πολλῶν χωρῶν ἀκριβεῖς περιγραφὰς ὑπὸ τῇ ἀρχαιολογικῇ καὶ τὴν φυσιογραφικῇ ἐποψίῃ. Ἡ ὀλιγορία αὕτη τοῦ ὑπερτάτου πανδιδακτηρίου τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἀνέρχεται μέχρι τῆς πεπτωκυίας Κυβερνήσεως· διότι αὕτη ὀφείλε νὰ χορηγήσῃ τὰ μέσα τῶν ἐπιστημονικῶν τούτων περιηγήσεων καὶ ἐρευνῶν. Ἀπορὸν δὲ εἶναι ὅτι καὶ εἰς οὐδενὸς τῶν πλουσίων ὁμογενῶν τὸν νοὺν ἐπῆλθε νὰ ὀρίσῃ ποσότητά τινα χρηματικὴν δίκην διαγωνίσματος ὑπὲρ τοῦ ἄλλως ὀνησιμωτάτου τούτου ἔργου. Εὐχόμεθα δὲ τὸ ἐπὶ τῆς πρώτης βα-

σιλείας παραμεληθῆν νὰ πραγματοποιηθῇ ἐπὶ τοῦ ἐλληνοφιλοῦς ἀνακτοῦ Γεωργίου τοῦ Α'. χάριν καὶ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ ἐθνικοῦ συμφέροντος.

Ἐγὼ δὲ ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τινος νεωτάτης ἀναλύσεως θερμῶν ὑδάτων ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντων ἐν τῇ νήσῳ, ἐφ' ἣ χάριτας ἀπείρου, ὁμολογοῦμεν τῷ ἀκαμάτῳ Καθηγητῇ τῆς χημείας Κ. Ἀνδερερ, καὶ ἦν ἀνταγράψω κατωτέρω χάριν τῶν ἐνδιπφερομένων, περιορίζομαι μόνον εἰς τὸ νὰ σημειώσω τὰς κυριωτέρας θερμὰς πηγὰς, ὧν καὶ σήμερον οἱ κάτοικοι ποιοῦνται χρῆσιν.

Α'. Πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως Μιτυλήνης, δύο περίπου ὥρας μακρὰν αὐτῆς παρὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν κεῖνται τὰ προμνημονευθέντα λουτρά τῆς Θερμῆς, οὕτως ὀνομασθέντα ἐκ τινος παρακειμένης κώμης Θερμνῆς καλουμένης. Ταῦτά εἰσι τὰ περιφημότερα ὡς ἱματικώτερα καὶ πλείονα παρέχοντα ἀνεσιν τῷ ἐπισκεπτομένῳ. Τὸ ὕδωρ αὐτῶν θεούχου φύσεως, κατὰ τοὺς εἰδότες, ἀναβλύζον μακρόθεν ζεεῖ ἄφθονον εἰς δύο δεξαμενὰς ἱκανῶς εὐρείας καὶ καλῶς ἐστεγασμένας, προωρισμένας δὲ τὴν μὲν διὰ τοὺς ἀνδρας, τὴν δὲ διὰ τὰς γυναῖκας. Ἡ θερμότης τοῦ ὕδατος εἶναι ὑποφερτὴ, διὸ καὶ ψυχρῷ ὕδατι δὲν συγκεράννεται. Ἡ τοποθεσία εἶναι ὥραία καὶ μαγικὴ. Ἐκατοντάδα βημάτων ἀπέχοντα τῆς θαλάσσης περικυκλῶνται ὑπὸ ἐλαιῶνων καὶ ἀμπελώνων, εὐρυνομένου κατέναντι τοῦ θαλάσσιου ὀρίζοντος μέχρι τῶν ὄρεων τῆς αἰολικῆς παραλίας. Ὑλὴν σπουδαίας μελέτης παρέχουσιν εἰς τὸν ἀρχαιολόγον αἱ περίξ αὐτῶν ἀπαντῶμεναι ἐντετυχισμένοι ἐπιγραφαί, ὧν τινὲς εἰσιν ἐκδεδομένοι ἐν τῇ τοῦ Βοικχίου Συλλογῇ τῶν ἐπιγραφῶν, αἵτινες ὅμως διὰ τοῦ χρόνου καταστρέφονται· οὕτω π. χ. πρὸ τινων ἐτῶν ἐωρᾶτο ἐπὶ τοῦ κρουνοῦ τῆς ἀνδρώας δεξαμενῆς ἡ ἐπιγραφὴ Διὸς Μεγίστου, σήμερον δὲ ἐξηφανίσθη. Καὶ νομίσματα δὲ οὐκ ὀλίγα ἀνευρίσκονται εἰς τοὺς περίξ ἀγρούς, καὶ μάλιστα Βυζαντινοὶ στατήρες, ἐπὶ τινος τῶν ὁποίων ἀνέγνωσα τὸ ὄνομα Φωκᾶς.

Αὐτοῦ που πλησίον ὑπάρχει καὶ ἑτέρα πηγὴ ὕδατος ψυχροῦ, ὑφαλμύρου, ὅπερ πινόμενον ἐνεργεῖ ὡς καθαρτικόν. Ἀλλὰ καὶ ἐν δεξιᾷ τῷ ὁδεύοντι ἐκ Μιτυλήνης εἰς τὴν κώμην Μόρειαν, ἡμίσειαν περίπου ὥραν ἀπ' αὐτῆς παρὰ τὸ σωζόμενον ἀρχαῖον ὕδραγωγεῖον ὑπάρχουσι πηγαὶ ὑδάτων χλιαρῶν, καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο Θερμείλια καλουμένων, ἀλλὰ παρημελημένα παντάπασι. Ἐπὶ πέτρας τινὲς ὑπερκειμένης τούτων ἀνεγινώσκατο ἡ ἐπιγραφὴ Κραφείων, ὑπεμφαίνουσα τὴν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις χρῆσιν τῶν ὑδάτων τούτων εἰς λεύκανσιν ἱματίων.

Β'. Δεύτερα τὴν τάξιν ἔρχονται τὰ λεγόμενα Θέρμα τοῦ Κόργου. Ταῦτα κείμενα εἰς τὸν ἀνατολικὸν μυχὸν τοῦ Κόλπου τῆς Ἰέρης, ἐξ οὗ καὶ τὸνομα

φέρουσι, ἔχουσι τὴν πηγὴν πλησίον, ἐξ ἧς δύο εὐρεῖς λουτῆρες θολοσκεπεῖς καὶ παρὰ τὸν ἀφρὸν τῆς θαλάσσης ἐκτισμένοι δέχονται τὸ ὕδωρ εὐαρέστου θερμοκρασίας καὶ ποιότητος ἐπ' ἐλάχιστον ὑφαλμύρου ἕνεκα τῶν ὀλίγων μεταλλικῶν οὐσιῶν τῶν ἐμπεριχομένων, δι' ἣν αἰτίαν καὶ ὁ σάπων διαλύεται ἐν αὐτῷ, καὶ οἱ ἐγγύριοι, ἰδίως οἱ Ὀθωμανοὶ, μεταχειρίζονται ταῦτα ὡς καθαρτικὰ τοῦ σώματος λουτρά.

Γ'. Τρίτη πηγὴ θερμῶν ὑδάτων ὑπάρχει εἰς Μόλυβον, τὴν ἀρχαίαν Μήθυμναν, παρὰ τὴν δυτικοβόρειον παραλίαν. Μικρὰ δεξαμενὴ περικλυζομένη ἐστὶν ὅτε ὑπὸ τῶν θαλασσίων κυμάτων ὑποδέχεται τὸ ὕδωρ ἀναδύον ἐν αὐτῷ τῷ πυθμένι αὐτῆς. Ἡ παντελής ἄλλειψις οἰκημάτων, ἡ μεγάλη θερμότης καὶ ἡ ἄγνοια τῶν χημικῶν ποιότητων καθιστῶσιν αὐτὰ σχεδὸν ἄχρηστα.

Δ'. Πολὺ δὲ γνωστότερα εἶναι τὰ Θερμὰ τοῦ *Πολιγρίτου*, κείμενα εἰς τὸν ἕτερον κόλπον τῆς νήσου, τὸν τῆς Καλλονῆς, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν αὐτοῦ, μεσογειότερον ὅμως. Ὑδωρ ὑπερβολικῶς θερμὸν, ὥστε καὶ ὡς νὰ ἐψῶνται τάχιστα ἐν αὐτῷ, πηγάζον ἀπὸ βράχου οὕτως ἀφθονον ῥεεῖ, ὥστε βάλλει εἰς κίνησιν δύο ἀλευρομήλους. Μέρος αὐτοῦ συναγόμενον ἐντὸς δεξαμενῆς ὑποστέγου καὶ συγκεραυνόμενον μεθ' ἱκανῆς ποσότητος ψυχροῦ ὕδατος γίνεται εὐχρηστόν τοις πάσχουσι. Τὰ ὕδατα ταῦτα κατατάσσονται εἰς τὴν τάξιν τῶν *ἀλυκῶν θερμῶν*, διότι πρὸς τῷ θεῖῳ περιέχουσι καὶ πλῆθος ἀλάτων. Θὰ καθίσταντο δὲ ἱαματικώτερα, εἰ ὑπῆρχον πλησίον δωμάτια τινὰ ἀναπαύσεως καὶ προφυλάξεως χάριν.

Ε'. Καὶ τελευταῖον ἔρχονται τὰ θερμὰ ὕδατα τοῦ Πλωμαρίου, λεγόμενα τῆς *Κρυπτῆς* ἢ *Κρύπτῆς*, διότι κεῖνται πλησίον παρεκκλησίου τιμωμένου ἐπ' ὀνοματι τῆς Θεοτόκου ἐπιλεγομένης τῆς *Κρυπτῆς*, ἕνεκα τῆς ἀποκρύφου θέσεως ἐν ᾗ τοῦτο κεῖται, καὶ ἐορταζομένης τὴν ἐπιούσαν τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ. Τὰ ὕδατα ταῦτα ἀπαρτῆρητα ἄχρη τοῦδε ἐπέσυρον ἐσχάτως τὴν προσοχὴν τῶν ἐγγυρίων, ὅτε ἀποσυρθείσης τῆς θαλάσσης, εἰς ἣν κατέρρεε τὸ ὕδωρ, ἐφάνη ἡ πηγὴ αὐτῶν. Κτισθείσης δὲ ἐκ τοῦ προχείρου κρηπίδος τινὸς εἰς παρεμπόδιον τῆς πλημμυρίδος, ἀπεδείχθη ὅτι τὰ ὕδατα ταῦτα δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦνται. Διὸ καὶ ἐστάλησαν τῷ κυρίῳ Λάνδερερ δύο φιάλαι τοῦ ὑγροῦ τούτου, ὅπερ καθυποβελών μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν εὐγενείας εἰς ἐπιστημονικὴν ἐξέτασιν, ἀπέστειλε προθύμως πρὸς τὴν Δημογεροντίαν Πλωμαρίου τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ ἔχον οὕτως.

« Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὕδωρ, πρέπει, νὰ ἔχῃ θερμοκρασίαν 60 βαθμῶν περίπου, διότι εἰς τοιαύτην θερμοκρασίαν τὸ λεύκωμα τῶν

ὠν σκληρύνεται. Ἐμπεριέχει δὲ συνεπείᾳ τῆς ποιότητος αὐτοῦ ἀναλύσεως τὰ ἀκόλουθα ἅλατα.

Χλωροῦχον νάτριον	chlorure de sodium
Χλωροῦχον τιτάνιον	chlorure de Chaux
Χλωροῦχον μαγνήσιον	chlorure de magnésie
Θεικὴν μαγνησίαν	Sulfate de magnésie
Θεικὸν κάλικαι θεϊκὸν νάτριον	Sulfate de potasse et de Soude
Ἀνθρακικὴν τίτανον ὀξυνὴν	Carbonate de chaux acidulé.

Πρὸς τούτοις εἰς τὸ δι' ἐξατμίσεως πεποιημένον ἀνεκαλύφθη μικρὰ ποσότης βρωμοῦχου τινὸς ἐνώσεως, ἣν ἐκλαμβάνω διὰ βρωμοῦχον Μαγνήσιον Bromure de Magnésie.

« Συνεπείᾳ τῶν συστατικῶν τούτων τὸ ὕδωρ τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν *ἀλυκῶν* πηγῶν καλουμένων *ἀλυκοθερμῶν*. Εἰς 46 οὔγγιας τοῦ εἰρημένου ὕδατος περιέχονται 220 κόκκοι ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἀλάτων, ὥστε εἶναι κακορεσμένον ὑπ' αὐτῶν.

« Ἡ ἐνέργεια δὲ τῶν τοιούτων ἀλυκῶν ὑδάτων εἶναι διαλυτικὴ, καὶ ἐσωτερικῶς μεταχειριζόμενα δεικνύουσιν ἱαματικὴν ἐνέργειαν κατὰ τῶν ἀκολούθων νοσημάτων.

Α') Κατὰ τῶν ἐμφράξεων καὶ σκληρύνσεων τῶν αἰθέρων προερχομένων ἀπὸ δυσκρασίας.

Β') Κατὰ τῶν οἰδημάτων, τῶν χοιράδων καὶ κατὰ ἐμφράξεων τῶν ὀργάνων τῆς κοιλίας λ. χ. κατὰ σπληνίτιδος καὶ κατὰ τοῦ χρονικοῦ ἐκτέρου (σπληνα καλουμένου.)

Γ') Κατὰ τῶν ἀφθόνων ἀποκρίσεων τῆς βλέννης καὶ κατὰ τῶν νοσημάτων τῆς οὐροδόχου κύστεως.

Δ') Κατὰ νοσημάτων ρευματικῶν καὶ ἀρθριτικῆς φύσεως.

« Ἡ πόσις τοῦ ὕδατος τούτου ἀπὸ ἐνὸς μέχρι δύο ποτηρίων τὴν ἡμέραν θέλει ὑποστηρίξει τὴν ἐξωτερικὴν ἐνέργειάν του κατὰ τῶν ἐκτεθεισῶν ἀσθενειῶν, καθότι ἐσωτερικῶς λαμβανόμενον ἐνεργεῖ ὡς διαλυτικὸν καὶ ἐκκοπρωτικόν.

« Ἔνεκα τῶν ἱαματικῶν τούτων ἐνεργειῶν, αἱ ἔχουσιν αὐτοιαύτης φύσεως ἀλυκοθέρμαι, ἐνθαῤῥύνω ὑμᾶς νὰ περιποιηθῆτε τὸ ὕδωρ ὥστε νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τοὺς πάσχοντας. Πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων νὰ μὴ συμμιχθῇ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ μετὰ τοῦ ὕδατος τούτου ἐν καιρῷ τρικυμίας· νὰ κατασκευασθῇ ἀνάλογος δεξαμενὴ πρὸς σύναξιν τοῦ ὕδατος, ὥστε ἐξ αὐτῆς νὰ μετενεχθῇ διὰ σωλήνων εἰς πλησίον τι οἶκημα δυνάμενον νὰ παρέξῃ ἄσυλον εἰς τοὺς προσερχομένους κατὰ τῆς ἐπιβροῆς τῶν στοιχείων. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἡ χρῆσις θερμῶν λουτρῶν ἀπαιτεῖ ἔπειτα ἀνάπαυσιν καὶ προφύλαξιν κατὰ τοῦ ψύχους τῆς ἀτμοσφαίρας. Ἐὰν ἡ δεξαμενὴ τοῦ ὕδατος δύνανται νὰ ὑπάρξῃ ἐντὸς τοῦ ἰδίου οἴ-

κῆματος, ὁ ἀὴρ κακορεσμένος ὑπὸ τῶν ἀναθυμιάσεων τοῦ ὕδατος, ἐν αἷς ὑπάρχει ἐλεύθερον ἀνθρακικὸν ἐξῆ, εἰσπνευσθεὶς δύναται νὰ ὠφελήσῃ εἰς ἀνθρώπους πάσχοντας ἀπὸ ἀσθμα καὶ νὰ δώσῃ παραμυθίαν εἰς τοὺς πάσχοντας ἀπὸ φυματώσεως. Ἐστε ἐξ ὅλων τούτων τῶν ἐκτεθέντων ἐξάγεται ὅτι τὸ ὕδωρ τοῦτο εἶναι ἄξιον τῆς προσοχῆς τῶν ἰατρῶν καὶ τῆς περιποιήσεως καὶ χρησιμοποιοῦσας πρὸς ὄφελος τῶν πασχόντων. »

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ ἀνάλυσις τοῦ ὕδατος τούτου, κατὰ τὸν σοφὸν καθηγῆτὴν τῆς χημείας, καὶ ἡ περὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ ὁδηγία. Πλησίον δὲ αὐτοῦ εὐρίσκεται καὶ ἄντρον τι δεκάπουν περίπου τὸ μήκος καὶ τρεῖς πόδας ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὑπὸ τοῦτο ῥεεῖ ἄλλη πηγὴ θερμοῦ ὕδατος ἐκβάλλαντος εἰς τὴν θάλασσαν. Θειώδεις ἀτμοὶ κάτωθεν ἀνερχόμενοι καταπυκνοῦσι τὸ σπῆλαιον καὶ θερμαίνουσι τὸ περιέχον, ὥστε καθιστῶσιν αὐτὸ λίαν πρόσφορον εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην τῶν λεγομένων ζηρῶν λουτρῶν. Καὶ ἐν τῷ σπηλαίῳ δὲ εὐρίσκονται ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ ἅλατα κρυσταλλωμένα, καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ πηγῇ, ἥτις ἐκθρῶσκει ἐντὸς μεγάλου ῥήγματος ἀποκρήμνου βράχου, εἰς ὃ μόλις δύναται νὰ εἰσέλθῃ ἄνθρωπος.

Φιλάνθρωπον ἔργον ἤθελε πράξει ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου, εἰάν ἐπεκτείνῃ τὴν μέχρι τοῦδε γενομένην περιποίησιν τῶν ὑδάτων τούτων, κατασκευάζουσα καὶ ξύλινά τινα παραπήγματα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς προφύλαξιν τῶν πασχόντων. Διότι καὶ ἡ γενομένη χημικὴ ἀνάλυσις ἀποδεικνύει αὐτὰ χρησιμώτατα καὶ τὸ παρακείμενον ἄντρον δύναται νὰ ὠφελήσῃ εἰς ἀσθενείας μὴ ἐπιδεχομένας ἄλλην θεραπείαν.

Ἐν Πλωμαρίῳ Διδασκ., τῇ 19 Φεβρ. 1864.

Γ. Α. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

ΣΥΛΛΟΓΗ

λέξεων φράσεων καὶ παροιμιῶν.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 335.)

—ο—

Ξημεροβραδιάζεται, ὥστις διημερεύει που, ἢ διαμένει που ἀπὸ πρωῒς ἕως ἑσπέρας.

Ξόδι (τό). Ἡ ἐκφορὰ τοῦ νεκροῦ. Ἡ ἐπικήδειος τελετή.

Ξύγγι. Τὸ αἷμα τὸ χαίρινον ἢ ἄλλου ζῶου. Καὶ ξυγγοκέρι τὸ παρ' ἄλλοις αἱμαματοκέρι.

Ξυγίζω. « αὐτὸς μοῦ τὰ ξύνισε », ἀντὶ με ἠρέθισε, παρώξυνε. « ὁ καιρὸς τὰ ἐξύνισε » ἀντὶ ἐχάλασε.

Ξόμπλι (τό). Σχέδιον, ὑπόδειγμα, ὑπογραμμὸς « Ἐπῆρε ξόμπλι », τουτ. ἔλαβε σχέδιον, ἢ ἔλαβε παράδειγμα.

Ξωκοιμάται ἀντὶ ἐξωκοιμάται. Λέγεται κυρίως ἐπὶ μελισσῶν κοιμωμένων ἐξωθεν τῆς κυψέλης, ὅταν ᾖ πληρῆς.

Ξωμόρι· τὸ ἐξωμόριον ἢ ἐξωκλήσιον ἢ ἔξωκλήσι (ἴδε παρακλήσι· λέγεται καὶ ἐρημοκλήσι παρ' ἄλλοις).

Ξωάνα. Λέγεται τὸ πολὺ ἀνοικτὸν γαρόφαλλον (γαροφαλλίνα)· καὶ μετοφ. ἡ ἀτημείλητος καὶ ἀναμαλλίτρα γυνή.

Ξωπορτα· ἐκ τοῦ ξωπαίρω ἢ ἐξωπαίρω. Λέγεται ὁ προσβληθεὶς ἐκ πονηρῶν πνευμάτων (fasciné). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει καὶ ἡ λέξις ξωτικό ἢ ἐξωτικό φάντασμα, στοιχεῖο καὶ μετοφ. ὁ ἡλίθιος, ἰδιώτης ἢ λαμπασμένος (ἴδε τὴν λέξιν Λάμπασμα κτλ.)

Ξωρίζε, ἀντὶ τοῦ τοῦ ἐξωρίζε βραδύνει, ἔρχεται ἀργὰ ἢ ἐξω τῆς ὥρας. Σημαίνει καὶ διώκω, ἐξορίζω ζῶόν τι, ἀλλὰ τότε γραπτέον διὰ τοῦ ο· ἔχει καὶ τὴν σημασίαν τοῦ ἐξορύττω, ὡς εἰς τὴν φράσιν « Ξορύζει ἡ ὄρνιθ » ὅταν ἡ ὄρνις σκαλίζῃ διὰ νὰ εὕρῃ τροφήν.

Ξοστρακίζω, ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐξορίζω τινὰ μακρὰν τοῦ τόπου· καὶ ξεκουτροκίζω (ἴδε τὴν λέξιν).

Ξωτάρης καὶ ξωταρίτης, λέγεται ὁ κάτοικος τῶν ἀπομακρυσμένων χωρίων ἀντίθετον τοῦ Μεσαρίτης.

Ξώφρασα (ἐπίρ.) « τὸν ἐπῆρε ξώφρασα », εἰς τὸ ἐξωθεν μέρος, εἰς τὴν ἄκρην ἢ ἐπιπολαίως.

Ξώχει, ἀντὶ τοῦ ἐξέχει « ὅσο ξώχει τόσο κόψε ».

— ο —

Ἰθγκλὸς καὶ Ἰγκλὸς ὁ εὐήθης, μωρὸς, ἡλίθιος (imbécile).

Ἰζῶ (τό), καὶ ζῶ· πληθ. τὰ ζᾶ ἢ ὀζᾶ τὰ ζῶα, καὶ ἰδίως ζᾶ ἢ ὀζᾶ καλοῦνται αἱ αἶγες.

Ἰοῖ· Ὀῖ, ἐκφώνησις τῶν ποιμένων πρὸς τὰ πρόβατα (ἴσως ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἰῖς, τὸ πρόβατον).

Ἰοκρὸς καὶ ὀκροδάγμια ὁ ὀκνηρὸς ἄνθρωπος, ὁ βραδυκίνητος (paresseux).

Ἰολόγρος, ὅλος ὀγρὸς (ἀντὶ ὕγρὸς) καὶ ὀγραίω καὶ ὀγρασία ἀντὶ ὕγρασία.

Ἰολπίζω ἀντὶ ἐλπίζω, καὶ ὀλπίδα καὶ ὀλπή ἀντὶ ἐλπίς. « Δὲν εἶν' ὀλπή καὶ ἀπαντοχή. » ἀνὸλπιστος (ἀνέλπιστος), καὶ ἀνὸλπιστα (ἐπίρ.) Δ. ὀλπή σημαίνει οὐδόλως, παντάπασιν « Δὲν ἦν ὀλπή » τουτ. τίποτε, ὁλοτελῶς.

Ἰολαλήθινος, ὁ ἀληθέστατος. « Ὀλαλήθινος ἦν ὁ τα λόγια του. »

Ἰολάκερος, ὅλος ἀκέραιος, ἢ ὅλος αὐτὸς ἀλάκκερος.